

**Inarijärven aarteet -
kansainvälisen kestävän matkailun
toimintamalli 1.11.2019 – 31.12.2020**

Hankesuunnitelma
Inarin kunta
Elinkeinot & kehitys Nordica
13.5.2019 Elinvoimalautakunta
31.5.2019 Leaderin hallitus
26.8.2019 Elinvoimalautakunta
Luonnos 19.8.2019

sisällysluettelo

Sisällys

1. Hakija ja yhteystiedot	3
2. Hankkeen nimi	3
3. Hankkeen julkinen kuvaus	3
4. Toteutusaika	4
5. Hakija	4
6. Hankkeen tausta ja tarve	4
7. Hankkeen tavoitteet	9
8. Hankkeen toimenpiteet, toteutustapa ja riskit	9
9. Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan ja Leader Pohjoisimman Lapin Peloton Pohjoisin – strategiaan? Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?	14
10. Toiminta-alue, kohderyhmä, hyödynsaajat ja aikataulu	16
11. Miten hankkeen toteuttamista arvioidaan? Miten hankkeessa syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen?	19
12. Tiedottaminen	19
13. Kustannusarvio	20

1. Hakija ja yhteystiedot

Inarin kunta / Elinkeinot & kehitys Nordica
Sairaalantie 3 b
99800 Ivalo
y-tunnus: 0190758-7

Allekirjoittaja: Elinkeinojohtaja Samuli Mikkola
samuli.mikkola@inari.fi
gsm 040-6359101

Yhteyshenkilö: Marja Männistö, kehittämiskoordinaattori
marja.mannisto@inari.fi
gsm 0400-231765
www.nordicainari.fi ja www.inari.fi

2. Hankkeen nimi

Inarijärven aarteet, kansainvälisen kestävän matkailun toimintamalli

3. Hankkeen julkinen kuvaus

Inarijärven aarteet –hankkeen päätavoitteina on luoda Inarijärven toiminta-alueelle kansainvälisen kestävän matkailun toimintamalli sekä jakaa ymmärrystä ja tietoa kestävän kehityksen mahdollisuuksista matkailuyrityksille ja paikallisyhteisölle. Inarijärven helmet –toiminta-alueeksi on valikoitunut itse Inarijärvi ja järven vaikutuspiiri, koska kyseisen alueen toimijat olivat hankesuunnittelun ja toimenpiteiden ideoijina. Alueen toimijat ilmaisivat keskeisimmäksi tarpeeksi ja pääkehittämiskohteeksi kestävän matkailun toimenpiteiden jalkauttamisen käytäntöön. Matkailu on Inarissa äärimmäisen kansainvälistä ja juuri siksin hankkeessa selvitetään eritoten kansainvälisten asiakkaiden arvoja ja tarpeita.

Hankkeessa käsitellään kaikkia kestävän kehityksen osa-alueita eli sosiaalista, kulttuurista, ekologista ja taloudellista kestävyttä infopakettien ja suunnittelutyöpajojen kautta. Toimintamalli sisältää mallin alueen tahtotilasta missä alue haluaa olla vuoteen 2035 mennessä, tulevista kansainvälisistä asiakkaista, kilpailukyvyistä, kestävän kehityksen profiilista ja saavutettavuudesta. Merkittävä osa hanketta on kerätä yhteen visionääriset investointitarpeet sekä tiedostaa tiedon lisäämisen ja toiminnan tehostamisen tarpeet. Vastuullisen toiminnan infopakettien teemoina ovat rakentaminen, luonto, liikkuminen, aluekehittäminen, talous, tuotekehitys, kansainvälinen markkinointi, vuorovaikutus paikallisten kanssa, saamelaismatkailun eettiset säännöt ja turvallisuus. Hanketyö tehdään kestäväan kehitykseen ja aluesuunnitteluun erikoistuneiden asiantuntijoiden vetämissä työpajoissa.

Inarijärven kestävän matkailun toimintamalli tehdään paikallisten elinkeinojen harjoittajien, asukkaiden, matkailijoiden ja muiden vierailijoiden ja muiden toimijoiden kanssa yhdessä työpajatyönä.

Hankkeen toteutusaika on 1.11.2019 – 31.12.2020. Hankkeen hallinnoijana toimii Inarin kunnan Elinkeinot & kehitys Nordica ja hanketoimijoita ovat Inarin kyläyhdistys, Nellim-Paatsjoen kyläyhdistys ja alueen 25 mikro- ja pienyritystä. Hankkeen budjetti on 81 055,69 euroa ja hankkeeseen palkataan vuodeksi kokoaikainen hankekoordinaattori.

4. Toteutusaika

1.11.2019– 31.12.2020

5. Hakija

Elinkeinot & Kehitys Nordica (Nordica) on Inarin kunnan yksikkö, joka vastaa Inarin kunnan elinkeinopalveluiden tuottamisesta. Inari-Saariselkä Matkailu Oy (ISM) vastaa Inari-Saariselkä-matkailualueen matkailumarkkinoinnista ja matkailun kehittämisestä. Inarin kunnassa Nordica hallinnoi elinkeinohankkeita, myös matkailuhankkeita. Nordicalla on riittävät resurssit hallinnoida suuriakin hankkeita ja sillä on vahva kokemus hankehallinnoinnista ja hankkeiden toteuttamisesta myös operatiivisella tasolla.

Hankkeella tulee olemaan kiinteä yhteistyö alueen matkailumarkkinointiyhtiön ja inarilaisten matkailuyritysten kanssa, jotka ovat olleet mukana jo hankesuunnittelussa. Myös kyläyhdistysten panos tulee olemaan merkittävä, sillä kyläyhdistysten kautta saavutetaan yksityisiä kyläläisiä ja kylätoimijoita.

Hankkeeseen palkataan yksi kokoaikainen hankekoordinaattori. Hankekoordinaattorilla tulee olla tietämystä kestävästä kehityksestä. Hänen tulee myös hallita hanketyöskentelyn ja toimia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Hankkeen rahoittajana toimivat alueen yksittäiset matkailuyritykset, Inari-Saariselkä Matkailu Oy, Inarin kyläyhdistys ry ja Nellimin kyläyhdistys ry. Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat Elinkeinot & kehitys Nordica, Inari-Saariselkä Matkailu, Metsähallitus, kestävään kehitykseen liittyvä organisaatio ja rahoittajan edustaja. Ohjausryhmätyössä voi olla mukana asiantuntijoita.

6. Hankkeen tausta ja tarve

Business Finlandin mukaan ”vähähiilisyys on EU:n rahoitusinstrumenttien tärkeä tavoite ja se on rakennerahastojen uuden rahoituskauden keskeisiä sisältöjä kehittämishankkeille. Rahoitettavilta hankkeilta edellytetään toimenpiteitä asian edistämiseen. Siksi myös matkailussa tulee panostaa vähähiilisyttä edistävien matkailumuotojen kehittämiseen.” (businessfinland.fi). Näin kestävä kehitys, kestävä matkailu, vastuullisuus ja vähähiilisyys ovat merkittäviä kehittämisteemoja myös Inari-Saariselkä-matkailualueen kehittämisessä.

HANKESUUNNITELMA

Inarijärven aarteet -hanke edistää erityisesti kestävän kehityksen tavoitteita, sillä hankkeessa luodaan kestävän matkailun alueellinen toimintamalli ja kirkastetaan alueen profiilia erityisesti kestävän matkailun kohteena, jopa mallialueena. Lisäksi hanke edistää kansainvälisyyttä ja saamelaisuutta. Hankkeen avainsanoja ovat kestävä matkailu, paikallisuus, Inarijärvi, saamelaisuus, kansainvälisyys, yhteinen toimintamalli ja pitkän aikavälin suunnitelma.

Business Finlandin mukaan ”kestävä kehitys on kehitystä, ”joka tyydyttää nykyhetken tarpeet viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa” (Bruntland 1987). Kestävä matkailu on matkailua, joka huomioi nykyiset ja tulevat taloudelliset, sosio-kulttuuriset ja ympäristölliset vaikutukset siten, että matkailijoiden, matkailuyritysten, matkailukohteiden, ympäristön ja paikallisväestön tarpeet on huomioitu nyt ja tulevaisuudessa. Vastuullinen matkailun yritystoiminta on kestävää ja kannattavaa liiketoimintaa, jossa huomioidaan yrityksen suorat ja epäsuorat vaikutukset ympäröivään yhteiskuntaan. Kestävä kehitys voidaan nähdä tavoitteena, johon yritys vastuulla pyritään.” (businessfinland.fi)

Inarijärvi on Suomen kolmanneksi suurin järvi ja se on monella tapaa arvokas ”helmi” ja aarre. Lähes kaikki merkittävät vedet Inarin kunnassa laskevat vetensä Inarijärveen, ja siten järven säilymiseksi puhtaana halutaan tehdä kaikki mahdollinen. Inarijärvi on vetovoimainen niin elinkeinollisesti, paikallisten ihmisten virkistyskohteena kuin luonnontuotteiden aarreaittana. Hankkeen toimenpiteet kohdentuvat pääasiassa Inarijärven ympärillä oleviin kyliin ja kylien toimijoihin. Hankekyliä ovat pääasiassa Inari, Nellim, Veskonieni, Keväjäjärvi ja Partakko. Myös muiden kylien toimijat voivat olla hankkeessa mukana. Hankkeessa Inarijärveä tullaan käsittelemään monipuolisena kestävän matkailun toiminta-alueena, ei vain järvenä.

Kuva 1: Kestävän kehityksen osa-alueet

Matkailijat tekevät valintoja arvopohjaisesti. Vastuullisesti toimiva yritys kertoo toiminnastaan ja arvoistaan asiakkaiden toivomalla tavalla ottaen huomioon paikallinen yhteisö. Kansainväliset matkanjärjestäjät ja matkailijat antavat yhä enenevässä määrin palautetta, että matkailukohteissa

HANKESUUNNITELMA

tulisi toimia kestävän kehityksen mukaisesti, minimissään lajittelu pitäisi olla kunnossa. Kestävä kehitys on kuitenkin paljon muutakin, sillä se on kaikkia elinkeinoja ja toimintoja läpileikkaava tekijä. Kestävyyttä tulee käsitellä kaikkien kestävän kehityksen osatekijöiden eli ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyyden näkökulmasta. Hankkeessa otetaan huomioon matkanjärjestäjien tai muut matkailijoiden edustajien tarpeet ja toiveet esimerkiksi palautteiden, haastattelun tai kyselyn avulla.

Paikallinen yhteisö on ilmaissut huolensa ja pelkonsa matkailun liiallisen ja hallitsemattoman kasvun seurauksista. Hankkeen aikana on tarkoitus järjestää keskustelutilaisuuksia, joissa myös paikallinen väestö pääsee kertomaan ajatuksiaan ja antamaan kehittämisideoita.

Inari on kansainvälinen kunta ja Inarijärvi kansainvälisesti tunnettu virkistyskohde

Inarin kunta on kansainvälinen kunta, ja kansainvälisyys on läpileikkaavana tekijänä kunnan monipuolisessa elinkeinotoiminnassa.

Kansainvälisiltä matkailuasiakkailta on tullut palautetta, että matkailun kohdealueilla tulee toimia kestävän kehityksen mukaisesti ja matkapäätökset tehdään nykyään sen mukaisesti, joten tällä hankkeella tuetaan asiakaslähtöistä kansainvälistymistä paikallisyhteisö huomioon ottaen. Inarijärven aarteet –hanke edistää alueen toimijoiden (kehittäjät, paikalliset ihmiset, yrittäjät ja asiakkaat) keskinäistä yhteistyötä ja verkostoitumista kansainvälisyyden pohjalta.

Hankkeen toimintamallin suunnitteluosioon otetaan mukaan hankkeen työpajoissa yhdessä valittujen kansainvälisten kohderyhmien tarpeet ja odotukset. Tarpeet selvitetään yritysten palautekanavien sekä kyselyjen tai haastattelujen kautta. Lisäksi hankeyritysten kokemuksia kansainvälisestä toiminnasta otetaan huomioon hankkeessa.

Kansainvälisiä matkailijoita myös kiinnostaa paikallisuus ja esimerkiksi lähiruoka ja alueella tuotetut elintarvikkeet ja palvelut, joita tällä hankkeella edistetään. Hankkeen toimenpiteissä luodaan malli, miten ruokatuotantoa ja –matkailumarkkinointia voidaan toteuttaa kestävän kehityksen mukaisesti. Jotta matkailijoiden todelliset tarpeet ja tuottajien tarjonta kohtaavat optimaalisesti ja suunnitellun mukaisesti, paras tapa olisi testata toimenpiteet käytännössä esimerkiksi testimatalla.

Saamelaisuus painopisteenä, saamelaismatkailun toimintaperiaatteet

Saamelaiskäräjien kokous hyväksyi 24.9.2018 *Vastuullisen ja eettisesti kestävän saamelaismatkailun toimintaperiaatteet*. Eettisten ohjeiden päätavoitteena on poistaa saamelaisuutta hyväksikäyttävä matkailu sekä matkailun kautta leviävä saamelaisia koskeva väärä tieto. Toisena painopisteenä on turvata matkailun ulkopuolisen väestön kulttuurikäytännöt ja perinteet. Hankkeen oli rahoittanut opetus- ja kulttuuriministeriö. Saamelaismatkailun eettisiä ohjeita ei ole vielä käyty läpi ns. yleisen matkailuyhteisön kanssa, joten hanke antaa nyt siihen mahdollisuuden. Saamelaiskäräjien tekemän saamelaismatkailun eettisten ohjeiden mukaan eettisesti kestävä saamelaismatkailu, viitataan matkailuun, joka pitää sisällään sosiaalisen, kulttuurisen, ekologisen ja taloudellisen kestävyyden lisäksi sosiaalisen, kulttuurisen, ekologisen ja taloudellisen kantokyvyn huomioimisen paikallisella tasolla. Sosiaalinen, kulttuurinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys tulisi olla lähtökohtana kaikessa matkailuun liittyvissä toiminnoissa. Saamelaiskulttuurin matkailullinen hyödyntäminen ei ole kestäväällä pohjalla, jos yksikin näistä kestävän kehityksen elementeistä jää toteutumatta. (samediggi.fi)

Inarijärven aarteet -hankealue on Suomen saamelaiskulttuurin ytimessä, suorastaan sydämessä. Hankealue on perinteistä inarinsaamelaista asuinalueetta ja Nellimin ja Keväjäjärven kylien osalta myös kolttasaamelaista aluetta, joten hankkeessa huomioidaan saamelaisuus aidosti ja luonnollisella tavalla. Sosiaalisen kestävyden osalta huomioidaan vuoropuhelu eri intressipiirien kesken. Hankkeessa ei panosteta itsessään saamenkielten tai kulttuurin kehittämiseen, mutta toimintamallin tekemisen kautta saamelaiskulttuuria vahvistetaan ja se huomioidaan. Hankealueella keskusteltaisiin ensimmäistä kertaa erityisesti käytännön kehittämisen tasolla saamelaismatkailun eettisten ohjeiden soveltamisesta osana Inarijärven aarteet –toimintamallia. Hankkeen ”punaisena lankana” voidaan aidosti pitää saamelaismatkailun kehittäminen osana alueen vastuullista matkailua kuitenkin huomioiden tasapuolisesti myös muut toimijat ja osapuolet.

Hanke yhteistyön lisääjänä

Inarijärven aarteet –hanke lisää toimijoiden yhteistyötä. Hankkeen aikana tehdään yhdessä kestävä matkailun toimintamalli, ja prosessin aikana osallistetaan a) paikalliset asukkaat, b) yritykset, c) kehittäjät (esim. kunta, Metsähallitus, Saamelaisalueen koulutuskeskus, Saamelaiskäräjät ja rahoittajat) ja d) kansainväliset asiakkaat tai heidän edustajansa kuten matkanjärjestäjät.

Idea on työstetty yhdessä Inarijärven ympärillä sijaitsevien 15-20 matkailuyrittäjän ja -kehittäjän kanssa. Yhteinen nimittäjä oli *Inarijärven aarteet*, jossa aarteet-sana viittaa laatuun ja arvokkuuteen, jota ei saa pilaa ja turmella, ja toisaalta järven rannalla toimiviin kyliin, yrityksiin sekä muihin toimijoihin. Inarin kunnan elinvoimaohjelmaa varten huhtikuussa 2019 tehdyssä haastattelussa eri toimialojen edustajat näkivät, että kestävä kehityksen jalkauttaminen ja kansainvälisten asiakkaiden uusien tarpeiden selvittäminen olisi Inarin kunnan elinkeinoille tärkeää. Maailma on nykyään ”pieni” ja tieto kulkee nopeasti maanosasta toiseen.

Inarijärven ympärillä olevia varsinaisia Inarijärven aarteet -hankekyliä ovat Inarin kirkonkylä, Partakko, Veskonieni, Keväjäjärvi ja Nellim lähiympäristöineen. Inarijärvi on toiminta-alueetta myös muualla kunnassa toimintaansa pitävälle yrityksille, paikallisille asukkaille, kylien yrityksille sekä itse kylille. Jokaisessa hankekylässä on aktiivista toimintaa ja kyliä halutaan kehittää ja pitää yllä elinvoimaa.

Hankeideointi tehtiin matkailutoimijoiden kesken, mutta Inarijärven alueen elinkeinon toimialoja matkailun lisäksi ovat kaupallinen kalastus, poronhoito ja käsityö ja edellisten tuottamien raaka-aineiden jalostaminen sekä kauppa.

Hankkeen vaikutus on laaja, koska hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää eri toimialojen, kylien, yritysten ja kehittäjien kesken. Kansainvälinen näkökulma tulee kansainvälisiltä asiakkailta, matkanjärjestäjiltä ja muilta toimijoilta. Tässä hankkeessa pyritään selvittämään asiakastarpeita potentiaalisilta asiakkailta.

Kylien kehittämisen tarve ja uusien käytänteiden haasteet

Inarijärven aarteet –hankkeen teettämä kestävä kehityksen toimintamalli olisi ensimmäinen lajissaan kyseiselle alueelle. Hankekyläläisten hyvinvoinnin tarpeet kartoitetaan ja uudet ideat kirjataan. Mikäli kylien elinkeinot kasvavat ja kehittyvät, tuo se uusiakin palveluja kylille lisäten kyläläistenkin hyvinvointia. Inarin kunnassa kannustetaan kunnan kylien yhteisöä kehittämään kyliensä toimintaa

yhdessä. Kylien omaehtoinen suunnittelu lisää kylien vetovoimaa, elinvoimaa ja viihtyisyyttä jo itsessään. Inarijärven aarteet -hanke tukee Inarin kunnanvaltuuston 22.8.2019 hyväksymää Inarin kunnan elinvoimaohjelmaa ja elinvoimalautakunnan hyväksymää Inarin kunnan luonnonvaraohjelmaa.

Inarijärven aarteet -hankkeessa innostetaan hankealueen yhteisöjä, yrityksiä, kyläläisiä ja muita toimijoita kehittämään uusia ideoita kestävästi. Palvelumuotoilu voi olla myös joillekin toimijoille uusi toimintamalli, ja hanke edistää yhteisöllisiä työskentelytapoja. Hankkeen workshoppeissa ja haastatteluissa pyritään kokeilemaan etäyhteyksiä pitkien välimatkojen johdosta. Saamelaisalueen koulutuskeskus on edistysellinen virtuaalitekniikan osalta, joten hankkeessa voidaan kokeilla myös ihan uusia viestitä- ja kommunikointikeinoja eli digitaalisuuden hyödyntäminen on uudenlaista toimintaa ja kokeilevaa.

Mihin ongelmaan tai tarpeeseen idealla haetaan ratkaisua?

Elinkeinot & kehitys Nordica järjesti kaksi matkailun kehittämisen työpajaa Inarin kirkonkylällä elokuussa 2018. Työpajoihin osallistui 15-20 Inarijärven ympärillä toimivaa yritystä ja elinkeinon kehittäjää. Työpajojen teemaksi tarkennettiin Inarijärven vaikutusalue (myöh. Inarijärvi tai hankkeen työnimi ”Inarijärven aarteet”), sillä järven ympärillä toimivilta yrittäjiltä ja muilta toimijoilta tuli toivetta, että Inarijärven aluetta tulee kehittää Saariselän rinnalla ja alueelle tulee saada yhteinen tahtotila ja ”työkalut” siihen pääsemiseksi.

Ensimmäisessä hankkeen ideointipalaverissa nousi esille noin 10 hankeideaa ja toisessa palaverissa priorisoitiin em. ideoista tärkeimmät kehittämisen kärjet. Tärkeimmäksi kehittämisen kohteeksi nousi kestävä kehityksen toimintamallin ja profiilin aikaansaaminen, sillä Inarijärven alue halutaan profiloitavan kestävä kehityksen alueeksi, jopa mallialueeksi. Saariselälle on teetetty vuosia sitten Saariselän matkailustrategia ja ´masterplan´, joiden toimenpiteitä on noudatettu kehittämisessä ja rakentamisessa.

Kestävä kehityksen kontekstiin sopii myös tarve luonnonvarojen ja lähiruoan hyödyntämisestä. Hankkeen aikana toivotaan työpajoihin osallistuvan myös kalastajia, poronhoitajia, käsityöläisiä ja muita luonnontuotteiden tuottajia sekä elintarvikealan toimijoita. Kestävä kehityksen työstäminen aloitetaan ensin kaikkia hyödyntävällä yleishyödyllisellä hankkeella, jossa määritetään yhteinen tahtotila ja pelisäännöt, ja sen jälkeen voidaan hakea yrittäjäkohtaisia hankkeita.

Ideointipalaverissa koettiin, että matkailun kasvaessa nopeasti pitäisi tietää

- miten sosiaalisen kestävyden haasteet huomioidaan paikallisella tasolla,
- miten luonnon kestävyys huomioidaan,
- miten kehitetään kestävä matkailun mukaisia palveluja ja tuotteita,
- miten muita elinkeinoja pitäisi kehittää kestävästi,
- miten matkailijoiden viipymä vaikuttaa luonnon kestävyys,
- miten Inarijärvi pitäisi näkyä kestävä matkailun kohteena eli destinaationa,
- miten Inarijärven alue eroaa muista kansainvälisistä ja kestävä kehityksen alueista,
- mitkä ovat kansainvälisten matkailijoiden tarpeet,
- mitä alueella pitäisi tehdä yhdessä ja
- miten toimimme samaan suuntaan.

Workshopissa todettiin, että alueelle pitää saada toimintamalli kestävän kehityksen konkreettisista toimenpiteistä, alue profiloitaisiin kestävän kehityksen matkailualueeksi, kierrätys pitäisi saada kuntoon, kyläkuvat pitäisi saada siisteiksi sekä tietoisuutta ja osaamista muistakin kestävän kehityksen toimenpiteistä pitäisi lisätä. Ideointipalaverissa nähtiin em. haasteet yleishyödyllisinä tekijöinä, sillä ensin on luotava Inarijärven helmien alueen yhteinen strategia ja yhteisesti sovittu toimintamalli ja sen jälkeen toimijat voivat toimia samaan suuntaan yrityskohtaisesti.

7. Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteet:

1. Ennakoinnin ja suunnitelmallisuuden kehittäminen
2. Matkailualueen yritysten ja muiden toimijoiden tietouden lisääminen kestävän kehityksen merkityksestä matkailussa ja elinympäristönsä hyvinvoinnissa
3. Yhteisen foorumin luominen toimijoiden kesken
4. Tarpeiden tunnistaminen, yhteisen tahtotilan löytyminen
5. Yhteisen kansainvälisen kestävän matkailun toimintamallin saaminen alueelle ja yhteisten päämäärien kohti kulkemista
6. Saamelaismatkailun ja ”muun” matkailun toimintaperiaatteiden integroiminen
7. Ympärivuotisuuden lisääminen
8. Vastuullisuuden lisääminen, turvallisuuden riskitekijöiden vähentäminen ja hyvinvoinnin kasvattaminen

8. Hankkeen toimenpiteet, toteutustapa ja riskit

Inarijärven aarteet - hankeprosessi	Hankkeen aloittamistoimenpiteet
	1. Noin 10 Infopakettin järjestäminen; kestävän kehityksen osa-alueiden tietoisuuden lisääminen
	2. Yhteisen tahtotilan määrittely (workshop 1) toimintamallia varten
	3. Toimintamallin työstäminen työpajoissa (workshop 2-3)
	4. Pilotointi; valitaan maksimissaan kolme kohdetta
	5. Toimintamallin valmistuminen (workshop 4)
	6. Seuranta ja arviointi; loppuseminaari
	Yleiset hanketyöt (sis. viestintä)

Hankkeen toimenpiteet

1. INFOPAKETIT; Tiedon lisääminen kestävän kehityksen osa-alueista
  - Noin 10 infopakettin läpivienti työpajatyönä
  - Osa tietoisuista pyritään järjestämään etäluentoina ja yhdistetään suunnittelupajojen kanssa samoille päiville.
  - Infopakettiluentoja voidaan vähentää tai lisätä budjetin niin salliessa
2. SUUNNITTELUPAJAT; Kestävän kehityksen ja kansainvälisen Inarijärven aarteet -toimintamallin ja profiloinnin suunnittelu ja toteuttaminen, 4 istuntoa, tuotoksena maksimissaan 10-sivuinen opas tai raportti
  - Tarpeiden havaitseminen ja työskentely kyselyillä tai haastatteluilla ja workshoppeilla
  - Yhteisen tahtotilan löytäminen
  - Kehittämistoimenpiteiden suunnittelu ja kärkitoimenpiteiden valinta huomioiden saamelaismatkailun eettiset ohjeet ja kansainvälinen matkailu
  - Toimintamallin testaus ja pilotointi. Valitaan maksimissaan kolme pilottikohdetta tai -teemaa.
  - Resurssointi ja vastuutuksen suunnittelu tulevaisuutta varten, jatkuvuuden suunnittelu
  - Toimintamallin arviointi ja palaute
  - Suunnittelupajojen määrää voidaan vähentää tai lisätä budjetin niin salliessa
3. VIESTINTÄ; Viestinnän suunnittelu ja pilotointi
  - Testataan yhdessä suunniteltua kestävän matkailun profiilia yhdessä valituille kansainvälisille markkinoille, testimatka alueelle
  - tarkempi viestinnän pilotoinnin keino päätetään hankkeen työpajoissa yhdessä toimijoiden kanssa
4. MUUT TYÖT: Hankehallinnointityöt
  - vastuun kantaminen
  - raportointi
  - reskontra, laskut, tilitykset
  - viestintä (hankkeen tilaisuuksista tiedottaminen eri medioissa)
  - kilpailuttaminen, palvelujen tilaukset ja workshoppien järjestäminen
  - yhteyshenkilönä toimiminen eri toimijoiden välillä
  - hankekoordinaattorin työpanos
  - hallinnoijaorganisaatio toimii työnantajana

TIEDON LISÄÄMINEN / INFOPAKETIT (kohta 1)

Hankkeessa järjestetään jokaisen kestävän kehityksen osa-alueen osalta infopaketteja tai -luentoja ja keskustelutilaisuuksia, jotka toteutetaan pääosin työpajatyöskentelynä. Infopakettien määrää ja sisältöä täsmennetään eli infopaketteja voidaan yhdistää tarvittaessa suunnittelupajojen kanssa. Hankepartnerit voivat osallistua haluamiinsa yksittäisiin osioihin tai kaikkiin luentoihin talkootuntien määrällä. Kunkin työpajan vetäjät ja luennoitsijat kilpailutetaan ja valitaan hankkeen alussa. Infopakettien määrää voidaan lisätä tai vähentää budjetin mukaan.

A) EKOLOGINEN VASTUULLISUUS

Infopaketti 1: Vastuullinen rakentaminen ja perusinfrastruktuuri

- energia; vesi ja lämpö
- rakennusten ja koneiden huolto
- jätehuolto (kierrätys, jätteiden minimointi, ruokahävikki yms)

Infopaketti 2: Ainutlaatuinen ja puhdas Inarijärven luonto

- luontoreitit; turvallisuus, merkintä
- rakennelmat
- saastuminen
- luonnonsuojelu

Infopaketti 3: Ekologinen liikkuminen Inarijärvellä ja ympäristössä

- asiakkaiden ja henkilöstön liikkuminen
- tieliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne (autot, kelkat, pyörät, mönkijät, veneet, laivat, kanootit jne)

Infopaketti 4; Aluekehittämisen yleinen tila ja suunnittelu Inarissa

- yleiset kestävän matkailun investointitarpeet
- innovointia ja kehittämistä
- prioriteettikohteiden valinta

B) TALOUDELLINEN VASTUULLISUUS

Infopaketti 5: Vastuullinen talous

- työllisyys, aluetalouden tukeminen, yhteiskuntavastuu, kotimaisuus, paikallisuus, kestävyys, korjattavuus, koulutus,
- yhteishankinnat eri yritysten kesken

C) SOSIO-KULTTUURINEN VASTUULLISUUS

Infopaketti 6; Saamelaismatkailun eettiset säännöt

- Saamelaiskäräjät ja matkailutoimijat samassa pöydässä

Infopaketti 7: Vuorovaikutus paikallisten kanssa

- yleisiä ja avoimia keskustelutilaisuuksia hankekyllissä
- paikallisten ja yritysten henkilöstön hyvinvointi
- yhteisen keskustelu- ja palautefoorumin suunnittelu

D) MUU VASTUULLISUUS

Infopaketti 8: Tuotekehitys

- kohderyhmänä kansainväliset asiakkaat

HANKESUUNNITELMA

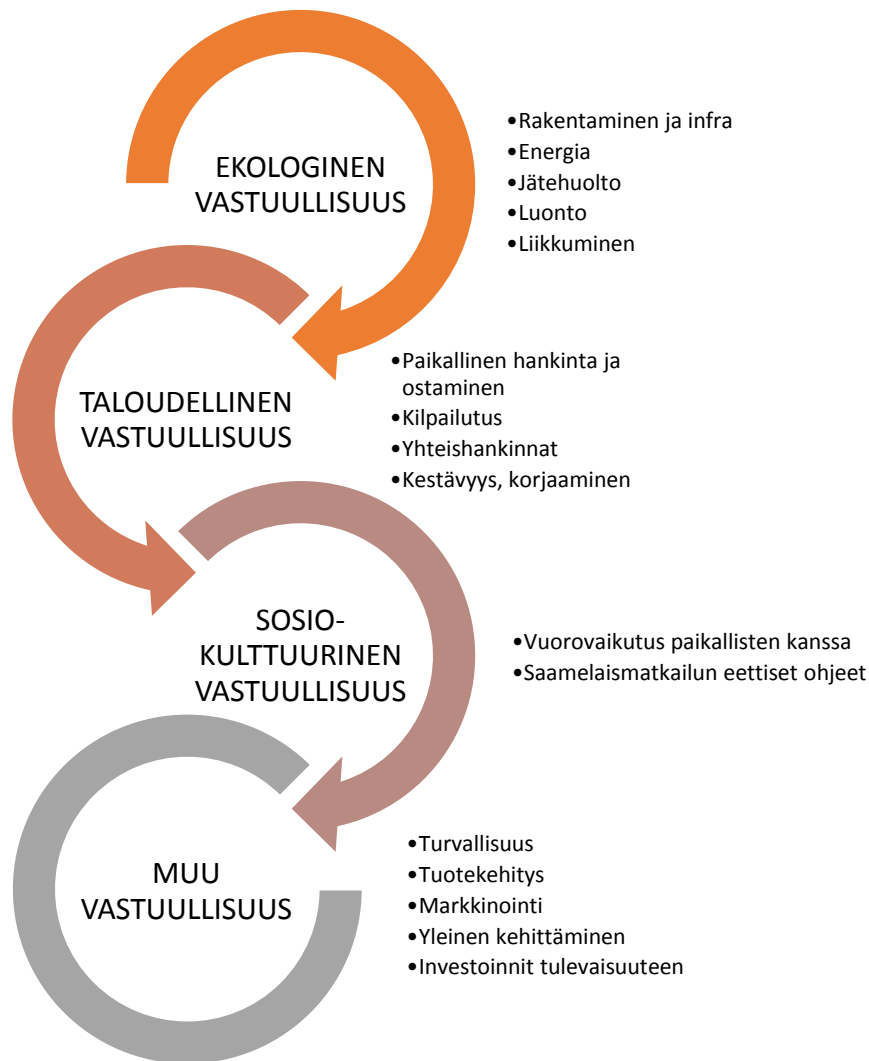
- paikallisuus tuotteissa ja palveluissa
- luonnonantimet (poro, kala, marjat, sienet, puu, mineraalit yms.)
- lähiruoka ja elintarvikkeet
- tarinat

Infopaketti 9: Turvallisuusnäkökulmat

- turvallisuussuunnitelma, turvallisuusasiakirjat
- ensiaputaidot
- matkailun turvallisuuspassit

Infopaketti 10: Vastuullinen markkinointi

- markkinointisuunnitelman työstäminen; tiedon hankinta, toimintasuunnitelman tekeminen, käyttöönotto, suunnitelman jalkauttaminen, vastuullisuuden viestintä
- tarinat

Kuva 2: Inarijärven aarteet –hankkeen kestävän matkailun toimintamallin infopakettiteemat

Toimintamallin suunnittelupajat (kohta 2)

Toimintamalli sisältää mallin alueen tahtotilasta missä alue haluaa olla vuoteen 2035 mennessä, tulevista kansainvälisistä asiakkaista, kilpailukyvyistä, kestäväen kehityksen profiilista ja saavutettavuudesta. Merkittävä osa hanketta on kerätä yhteen visionääriset investointitarpeet sekä tiedostaa tiedon lisäämisen ja toiminnan tehostamisen tarpeet.

Toimenpiteiden toteuttaminen (talkootyönä, ostopalveluna, palkkatyönä)

Workshoppien ja infopakettien vetäminen toteutetaan ostopalveluna, konsulttiyritykset kilpailutetaan hankkeen alussa. Paikalliset ihmiset, yritykset ja yhdistykset osallistuvat kehittämiseen talkootyönä osallistumalla workshoppeihin ja infopakettien tilaisuuksiin talkootyötuntien mukaan. Hankehakemuksen yhteydessä on pyydetty kirjalliset sitoumukset mukaan lähteviltä yrityksiltä ja kyläyhdistyksiltä, mukaan lähti kaksi kyläyhdistystä ja 50 yritysosallistujaa. Alueen asiantuntijaedustajia pyydetään mukaan työpajoihin asiantuntijaksi ja osaksi paikallista toimijayhteisöä. Osa omarahoituksesta kerättiin myös rahana, sillä Inari-Saariselkä Matkailu maksaa osan yritysrahoituksesta rahassa ja osan talkootyönä. Hallinnointi toteutetaan Inarin kunnassa Elinkeinit & kehitys Nordicassa, joten hankebudjettiin varataan rahoitusta hankekoordinaattorin palkkaamiseen vuodeksi.

Hankkeen toimintatavat

Palvelumuotoilu on yleisesti käytetty työkalu ja se voi olla osalle toimijoista uutta. Digitaalisuus on vielä joillekin tahoille uusi tapa toimia. Digitaalisuudelle etsitään uusia muotoja eli integroidaan kansainväliset tarpeet ja paikalliset tarpeet yhteen. Saamelaiskulttuurin eettisten ohjeiden, paikallisväestön, matkailutoimijoiden ja kansainvälisten asiakkaiden tarpeiden integroimisen suunnittelu on uusi toimintatapa.

Riskit

Riskejä voivat olla operatiiviset, taloudelliset riskit tai vahinkoriskit.

Operatiivisia riskejä ovat mm. henkilöriskit, tietoriskit, tuoteriskit ja projektiriskit. Hankkeen henkilöriskinä on työntekijöihin liittyvät riskit; esimerkiksi ei saada ammattitaitoista ja tuloksellista hankevetäjää tai hän irtisanoutuu kesken hankkeen ja hankkeelle joudutaan rekrytoimaan uusi työntekijä. Varautumisena on huolellinen rekrytointi. Projektiriski on se, että hankkeen aikana ei saavuteta määriteltyjä tavoitteita. Hankkeen merkittävimmät toimenpiteet ovat työpajojen pitäminen ja itse toimintamallin tekeminen. Varautumisena on ohjausryhmän tai työryhmän ajantasainen seuranta ja korjaavien toimenpiteiden tekeminen reaaliaikaisesti sekä projektityöntekijöiden kaikenlainen tukeminen.

Taloudellista riskiä voi aiheuttaa ostopalveluiden kilpailuttamisen epäonnistuminen ja sopimusten teko. Myös hankkeen rahoituksen suhteen voi olla riski eli rahoittaja ei hyväksy kaikkia haettuja kuluja ja näin kustannukset jäävät kunnan katettavaksi. Hankkeessa varaudutaan taloudellisiin riskeihin huolellisella kilpailuttamisella ja sopimusten tekemisellä.

Merkittäviä vahinkoriskejä ei juurikaan voi olla, koska hanke ei itsessään omista mitään.

9. Yhteys Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan ja Leader Pohjoisimman Lapin Peloton Pohjoisin – strategiaan? Miten aiemmat hankkeet on huomioitu?

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman strategian painopisteet vuosille 2014–2020 ovat seuraavat:

- Edistetään biotaloutta ja sen osana maataloutta harjoitetaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla.
- Monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja ja parannetaan työllisyyttä kehittämällä yritysten kilpailukykyä, uutta yrittäjyyttä ja yritysten verkostoitumista.
- Lisätään maaseudun elinvoimaa ja elämänlaatua.

Hankkeella on pääasiassa selkeä yhteys ensimmäiseen kohtaan eli hankkeessa edistetään biotaloutta kestäväällä ja eettisesti hyväksyttävällä tavalla. Myös toista ja kolmatta kohtaa hanke palvelee, sillä hanke toimii alueen kylissä ja jopa paikallisten parissa.

Leaderin Peloton Pohjoisin -strategian kehittämisen painopisteisiin vastataan seuraavasti:

a) Elämisen edellytykset: palvelut, infra, asuminen

- Hanke tähtää palvelujen lisäämisen ja laadun kehittämisen haasteeseen alueen yrittäjien, muiden toimijoiden ja paikallisen väestön tietojen ja taitojen vahvistamisen kautta kestävästä kehityksestä. Hankkeen toiminta-alue on uudenlainen, Inarijärven ympäristö, jota ei ole ennen työstetty hankkeen avulla.

b) Elinvoiman kulmakivet: yrittäjyys ja paikalliset elinkeinot (Paikallinen biotalous, matkailu ja elämykset ja luovat alat)

- Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti matkailuyrityksiin, sillä ne ovat yhä kansainvälisiä ja tarvitsevat uutta tietoa kestävästä matkailusta asiakkaiden sitä vaatiessa. Myös luonnontuotteiden tuottajien ja jalostajien saaminen kestävä matkailun suunnitteluun nähdään tärkeänä.

c) Tulevaisuus häikäisee – Nuorten Leader

- Hankkeessa pyritään osallistamaan myös nuoria yrittäjiä ja yritysten nuoria työntekijöitä, koska nuorten arvomaailma kestävä kehityksen osalta on hyvin erilainen kuin vanhempiensa.

d) Saamelaiskulttuurista voimaa – saamelainen paikallinen kehittäminen

- Kestävä matkailu ottaa huomioon paikallisuuden monipuolisesti ja moniäänisesti. Hankkeessa käydään yhdessä läpi Saamelaiskäräjien hankkeen tekemä kestävä matkailun ohjeisto. Hanke on sinänsä tasa-arvoinen osallistujien etnisestä taustasta huolimatta, mutta hanke vaikuttaa välillisesti saamelaisuuteen saamelaisyrittäjien ja paikallisuuden kautta. Alueen vetovoimatekijöiden korostamisen kautta vaikutetaan saamelaiskulttuurin säilymistä ja kehittymistä.

Peloton Pohjoisin -strategian keinoihin vastataan seuraavasti:

a) Uutta etsimässä – kokeiluja ja rohkeutta

- Inarijärven alueelle ei ole tehty aiemmin kestävän matkailun toimintamallia. Osa infopakettien luennoista voidaan pitää virtuaalisina, jotta kaikki pääsevät osallistumaan ajankohdasta ja paikasta riippumatta.

b) Yhteisöllisyys ja innostus – paikallisen kehittämisen perusta

- Työpakettit ja suunnitteluworkshopit toteutetaan työpajoissa, joten toimijat pääsevät oppimaan niin kouluttajilta kuin toisiltaan. Hankekoordinaattori innostaa oppimaan ja tekemään yhdessä.

c) Yhdessä enemmän – kansainvälisyys ja verkostot

- Inari-Saariselkä -matkailualue on kansainvälinen jo lähtökohtaisesti kuten myös Inarijärven alue. Nopeasti kasvava matkailu ja asiakkaiden arvopohjan muutos kestävän kehityksen suuntaan on kuitenkin luonut uusia haasteita, jotka eivät välttämättä ole yritysten toimintatavoissa.

Visit Finland tekee työtä kestävän matkailun eteen. Viimeisimpinä työkaluina yrityksiin saatiin suomen- ja englanninkieliset käsikirjat kestävän matkailun toimenpiteiden toteuttamiseksi. Visit Finland ja Inari-Saariselkä Matkailu ovat pitäneet infotilaisuuksia valtakunnallisesta kestävän matkailun strategiasta ja jakaneet työkirjoja alueen yrityksille.

Kuva 3: Visit Finlandin vastuullisen matkailun työkirjat.

Lapin liitto on hakenut EU-rahoitteista *Välkky, vähähiilisyyden ja taloudellisesti kestävän kehityksen edistämisen Lapin matkailussa* –hanketta, johon Inarin kunta on sitoutunut lähtemään mukaan. Välkky-hankkeessa Inarin kunnan pilottikohteeksi on valikoitunut vain Saariselkä, joten muualla Inarissa kestävän kehityksen toimenpiteille joudutaan hakemaan oma hankerahoitus.

Osa alueen yrityksistä on toteuttanut kestävän kehityksen toimenpiteitä yritystasolla itsenäisesti.

Inarin kunnan 11 kyläyhdistyksille valmistui Leader-rahoitteisen Ideat kehiin –kehittämishankkeen kautta vuonna 2015 kyläsuunnitelmat, kyläesitteet ja kärkihankesuunnitelmat, joten Inarijärven aarteet –hankkeessa ei tarvitse aloittaa työtä alusta vaan jatkaa em. hankkeen ja sen jatkohankkeen, Tuumasta toimeen –hankkeen (v 2017-2018), tuotoksista.

Inarin kunta toteutti Ely-keskuksen toimintaympäristörahoituksella ”Laatua luonnosta, Inarin luonnonvarasuunnitelma 2017-2021”-hankkeen, jonka tuotoksena tehtiin 100-sivuinen raportti, 40-sivuinen esite ja 1,5 minuutin video. Esitteessä on esitelty kymmeniä ainutlaatuisiin raaka-aineisiin pohjautuvia hankeideoita, joita yritykset ja muut toimijat voivat vapaasti hyödyntää. Hankeideoiden

toteuttamista on alueella haluttu kiirehdittävän. Inarin kunnassa on tehty vuoden 2018-2019 aikana myös Inarin kunnan elinvoimaohjelma ja siinä keskeisenä on kestävän kehityksen mukaiset toimenpiteet ja läpileikkaavana tekijänä kansainvälisyys. Inarin kunnan elinvoimaohjelma on tehty kunnan omalla rahoituksella, ei hankerahoituksella.

Saamelaiskäräjien kokous hyväksyi 24.9.2018 vastuullisen ja eettisesti kestävän saamelaismatkailun toimintaperiaatteet. Eettisten ohjeiden päätavoitteena on poistaa saamelaisuutta hyväksikäyttävä matkailu sekä matkailun kautta leviävä saamelaisia koskeva väärä tieto. Toisena painopisteenä on turvata matkailun ulkopuolisen väestön kulttuurikäytännöt ja perinteet. Eettiset ohjeet on tarkoitettu ensisijaisesti saamelaisyhteisön ulkopuolisille toimijoille, jotka toteuttavat saamelaiskulttuurin matkailullista tuotteistamista, esittämistä ja viestintää. Hanke on ollut opetusministeriön rahoittama.

Ruka-Kuusamo –matkailualueella on tehty mittava Kestävän matkailun opas ”Land of National Parks”, jossa on hankerahaa ollut käytössä 1,3 miljoonaa euroa. Kyseinen opas on eräänlaisena esikuvana ja mallina myös Inarijärven aarteet –hanketyölle.

10. Toiminta-alue, kohderyhmä, hyödynsaajat ja aikataulu

Toiminta-alue

Inarijärven ympärillä olevia Inarijärven aarteet -hankekyliä ovat Inarin kylä, Partakko, Veskonieni, Keväjärvä ja Nellim lähiympäristöineen. Hankkeen vaikutus on laaja, koska hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää eri toimialojen, kylien, yritysten ja kehittäjien kesken. Kansainvälinen näkökulma tulee kansainvälisiltä asiakkailta, matkanjärjestäjiltä ja muilta toimijoilta.

Hankekylistä Inarin ja Nellimin kyläyhdistykset lähtivät mukaan hankkeeseen. Kylien paikallinen väestö kontaktoidaan kyläyhdistysten kautta. Myös Inarin Lapin Matkailu ry:n kautta pyritään kontaktoimaan alueen pieniä yrityksiä, niitä jotka eivät ole Inari-Saariselä Matkailun toiminnassa mukana.

Hankekylien väestömäärä oli vuonna 2017:

- Inarin kylä ja ympäristö	1011 asukasta
- Partakko	69 asukasta
- Nellim	150 asukasta
- Keväjärvä-Veskonieni	398 asukasta
= Yhteensä	1628 asukasta,

joka on 24 % koko kunnan asukkaista (yht 6869 vuonna 2017/Tilastokeskus)

Tässä laskelmassa ei ole mukana Ivalon, Saariselän, Sevettijärven ja Länsi-Inarin asukkaita, vaikka heidän toimintansa pohjautuu monella tapaa myös Inarijärveen.

Kohderyhmä ja hyödynsaajat

Varsinainen kohderyhmä on toiminta-alueen mikro- ja pk-yritykset, kyläyhdistykset sekä paikallinen yhteisö eli kyläläiset.

Välillisinä kohderyhminä ovat paikallinen julkinen sektori eli viranomaiset, kuten Inarin kunta, Metsähallitus, Saamelaiskäräjät, jätehuoltoyhtiöt, energiayhtiöt ja muut kestävään matkailuun liittyvät toimijat.

Hankkeeseen osallistuvat yritykset ja yhdistykset

Hankkeeseen on sitoutunut lähtemään mukaan 50 partneria alueen yrityksistä, kyläyhdistyksestä ja matkailuyhdistyksestä. Sitoumukset ovat hankehaun liitteenä. Varsinaisten hankepartnereiden lisäksi hankkeeseen pyritään saamaan asiantuntijoita luennoimaan tai muuten kuulolle. Asiantuntijoita ovat esimerkiksi Saamelaiskäräjien, kunnan, energiayhtiöiden, jätehuoltoyhtiöiden, turvallisuusorganisaatioiden ja Metsähallituksen edustajat. Lisäksi merkittävänä tekijänä pidetään Visit Finlandin mukana oloa asiantuntijana.

- AT Nature Oy	1 osallistua
- Lapland Reindeer Experience Oy	1 osallistuja
- Reindeer Farm Petri Mattus, tmi	2 osallistujaa
- Hotelli Korpikartano Oy	2 osallistujaa
- Duodji Shop Oy	1 osallistuja
- Outo Lintu Oy	1 osallistuja
- Hippupuoti Oy	1 osallistuja
- Lapin Luontolomat Oy	1 osallistuja
- Hotelli Inarin Kultahovi Oy	1 osallistuja
- Arctic Camera, tmi	1 osallistuja
- Saamelaiskulttuurikeskus Sajos	1 osallistuja
- Esko Adventures Oy	1 osallistuja
- Marctica Oy	1 osallistuja
- Inari-Saariselkä Matkailu Oy	2 osallistujaa
- Visit Inari Oy	1 osallistuja
- Saamelaismuseosäätiö	1 osallistuja
- Lap Adventures Oy	1 osallistuja
- Arctic Agency Oy	2 osallistujaa
- Inarin Matkailu ja Markkinointi Oy	1 osallistuja
- Wilderness Hotel Inari Oy	1 osallistuja
- Safari Service, tmi	1 osallistuja
YRITYKSET YHTEENSÄ	25 OSALLISTUJAA
- Inarin kyläyhdistys ry	15 osallistujaa
- Nellimin kyläyhdistys ry	20 osallistujaa
YHDISTYKSET YHTEENSÄ	25 OSALLISTUJAA
=TALKOOTYÖLLÄ OSALLISTUJAT YHTEENSÄ	50 OSALLISTUJAA

VASTIKKEELLINEN RAHOITUS

Inari-Saariselkä Matkailu Oy

769,57 euroa

=VASTIKKEELLINEN RAHOITUS YHTEENSÄ

769,57 euroa eli noin **770 euroa**

HALLINNOINTI

Inarin kunta / Elinkeinot & kehitys Nordica

Aikataulu

Ajankohta	Toimenpide
marraskuu 2019	Hankkeen aloitustoimia: hankekoordinaattorin rektyointi, yritysten kontaktointi, hankkeesta tiedottaminen, toimintasuunnitelman täsmentäminen, kilpailutusasiakirjat, ohjausryhmän kokouksen järjestäminen, infopakettitilaisuus toteutetaan, toimintamallin workshopin suunnittelu
joulukuu 2019	Kilpailutus päättyy, konsultin valinta, toimintamallin suunnittelu alkaa, infopakettitilaisuus toteutetaan,
tammikuu 2020	infopakettitilaisuus toteutetaan, kyläkokous Nellimissä ja Inarissa, 1. workshopin järjestäminen, matkanjärjestäjien kontaktointia ja kyselyn tekemistä,
helmikuu 2020	infopakettitilaisuus toteutetaan, 2. workshopin järjestäminen, 1 maksatushakemus vuodesta 2019
maaliskuu 2020	infopakettitilaisuus toteutetaan,
huhtikuu 2020	infopakettitilaisuus toteutetaan
toukokuu 2020	infopakettitilaisuus toteutetaan, 3. workshopin järjestäminen, workshopin järjestäminen, kylätyöpajat
kesäkuu 2020	infopakettitilaisuus toteutetaan, workshopin järjestäminen, ohjausryhmän kokous
heinäkuu 2020	lomakuukausi, ei kokoontumisia, toimistotyötä
elokuu 2020	infopakettitilaisuus toteutetaan, 4. workshop (suunnitelmaluonnoksen läpikäynti)
syyskuu 2020	kyläkokous Inarissa ja Nellimissä, viimeisen kokoontumisen suunnittelua, palautekyselyn teko, päätösseminaarin valmistelua.
lokakuu 2020	hankeraportti valmistuu, varsinaiset hanketyöt päättyvät, hankkeen viimeinen yhteinen kokoontuminen, jossa summataan hankkeen aikana toteutuneita tavoitteita, vertaillaan lähtötilannetta nykytilaan, mietitään, miten hyödynnetään hankittua taitoa tulevaisuudessa. Päätösseminaari alkukuusta. Ohjausryhmän kokous.
marras-joukokuu 2020	Hankekoordinaattorin työ päättyy lokakuun lopussa tai marraskuussa riippuen hankkeen alkamisesta, loppuraportointia

11. Miten hankkeen toteuttamista arvioidaan? Miten hankkeessa syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen?

Hankkeen aikana Inarijärven aarteet –hankkeen hankekoordinaattori pitää aktiivisesti yhteyttä workshoppeihin osallistuviin yrityksiin ja saa palautetta koko ajan. Yhteisissä tilaisuuksissa on myös hyvät mahdollisuudet saada palautetta ja sen jälkeen tehdä niistä arviointi. Hankkeen loppuvaiheessa hankkeessa mukana olleet yritykset vielä kontaktoidaan sähköisesti ja heitä pyydetään täyttämään palautekysely. Hankkeen aineisto jää hallinnoijan, eli Nordican omaisuudeksi ja arkistoitavaksi. Hankkeen ohjausryhmä valvoo hanketyötä.

Hankkeessa tavoitellaan, että siihen osallistuneilla yrityksillä on tarvittava tietotaito kestävän kehityksen osa-alueista ja hyvistä käytänteistä ja jatkaa/aloittaa yrityksen tuotteiden/palveluiden kehittämistä ja myyntiä yhdessä suunnitellun toimintamallin mukaisesti. Hankkeen aikana saatu tieto jää hankkeen päätyttyä elämään ja kehittymään, jonka myötä yritysten toimintatavat kehittyvät ja tietoisuus kestävän kehityksen merkityksestä alkaa levitä koko alueelle. Pitkällä aikavälillä hankkeen toivotaan vaikuttavan positiivisesti mikroyritysten toimintaan ja siten kunnan elinvoimaisuuteen. Sen toivotaan vievän tuotekehitystä kestävän matkailun kehittämisen kannalta oikeaan suuntaan. Hankkeen hallinnoijan näkökulmasta hankkeen kautta saadaan tietää yritysten kehitystarpeita, joista voidaan saada ajatuksia jatkohankkeelle. Hanke tuo myös Nordican ja Inari-Saariselkä Matkailu Oy:n henkilöstölle kestävän matkailun ja kestävän kehityksen osaamista, jota voidaan hyödyntää esimerkiksi yritysneuvontapalveluissa.

12. Tiedottaminen

Hankkeen aloittamisesta tullaan tiedottamaan paikallisille tiedotusvälineille lähetettävillä mediatiedotteilla, lehti-ilmoituksilla, sosiaalisen median kanavissa (ainakin Facebook) sekä kunnan ja Nordican nettisivuilla. Yrittäjiä kontaktoidaan sähköpostitse ja puhelimitse. Hankkeen kulusta tiedotetaan sosiaalisessa mediassa sekä kunnan ja Nordican nettisivuilla sekä Inari-Saariselkä Matkailu Oy:n kautta. Hankkeen tuloksista tiedotetaan mediatiedotteilla, sosiaalisessa mediassa sekä kunnan ja Nordican nettisivuilla. Nordicassa vedetään kyläyhdistysverkostoa, nimeltä Inarin kylien neuvosto, jonka kokouksissa hankkeen tuloksia voidaan käydä läpi ja tiedottaa tulevista tapahtumista. Ohjausryhmää tiedotetaan toiminnasta koko hankkeen ajan.

13. Kustannusarvio

Hankeaika on 1 v 2 kk, mutta hanketyöntekijä palkataan 12 kuukaudeksi. Työpajojen vetäjät ja toimintamallin tekijä on kilpailutettu konsulttiyritys. Hankkeessa ei ole investointeja.

Hankeaika on 1.11.2019-31.12.2020. Hankkeen budjetti on **81 055,69 €** euroa. Hankkeen kustannuksia ovat palkkauskulut, ostopalvelut ja muut kulut. Hankkeen rahoitus katetaan 90 %:n avustuksesta ja 10 %:n omasta rahoituksesta, joka koostuu vastikkeellista rahasta (n. 10%) ja talkootyöstä (n. 90%).

KUSTANNUSARVIO	yhteensä	VUOSI 2019	VUOSI 2020
Palkkakulut	46 017,50 €	7 669,50 €	38 348,00 €
Projektityöntekijä n. 12 kk X 3000 euroa/kk	36 000,00 €	6 000,00 €	30 000,00 €
Lomarahaa projektikoordinaattorin palkkaan, 4 %	1 440,00 €	240,00 €	1 200,00 €
Sivukulut projektikoordinaattorin palkkaukseen 22,91 %	8 578,50 €	1 429,50 €	7 148,00 €
(*sotu, kvtel, tapaturmavakuutusmaksu, työttömyysvakuutusmaksu)			
Palkkiot	0,00 €	0,00	0,00
Ei palkkioita	0,00 €	0,00	0,00
Ostopalvelut	19 500,00 €	1500,00	18000,00
Asiantuntijoiden ostopalvelu	19 500,00 €	1500,00	18000,00
** toimintamallin rakentaminen ja profilointi, infopakettien järjestäminen			
** kyselyt ja tutkimukset			
** testaus ja pilotointi			
Kotimaan matkakulut	500,00 €	100,00	400,00
Projektihenkilöstön matkakulut ja päivärahat	500,00 €	100,00	400,00
Muut kulut	800,00 €	200,00	600,00
Viestintä (työpajakutsut, ilmoitukset, innostamisilmoitukset)	600,00 €	200,00	400,00
Muut kulut	200,00 €	0,00	200,00
FLAT RATE 15 %	6 902,62 €	1 150,43 €	5 752,20 €
palkkakustannuksista 15 %	6 902,62 €	1150,43	5752,20
KOKONAISKUSTANNUKSET	73 720,12 €	10 619,93 €	63 100,20 €
Talkootyö 489 h	7 335,57 €	750,00 €	6 585,57 €
KUSTANNUSARVIO YHTEENSÄ	81 055,69 €	11 369,92 €	69 685,77 €
RAHOITUSSUUNNITELMA:			
Julkinen rahoitus 90 %	72 950,13 €	10232,93	62717,19
** Eu 42 %	30 639,05 €	4297,83	26341,22
** valtio 38 %	27 721,05 €	3888,51	23832,53
** kunta 20 %	14 590,03 €	2046,59	12543,44
Omarahoitus, 10 %, josta	8 105,56 €	1136,99	6968,58
** ulkopuolinen raha 10 % (Inari-Saariselkä Matkailu Oy)	769,57	108,01	661,56
** vastikkeeton työ 489 h; 15 e/h, n. 50 hlöä	7 335,57 €	750,00	6585,57
RAHOITUSSUUNNITELMA YHTEENSÄ	81 055,69 €	11369,92	69685,77

Liitteet (lisätään [Hyrrä-palveluun](#) PDF-muodossa)

- yksityiskohtainen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma
- yhdistysrekisteriote, säätiörekisteriote, kaupparekisteriote tai kunnan hallintosääntöote
- yhteisön säännöt tai yhtiöjärjestys
- selvitys taloudellisesta tilanteesta esim. tilinpäätösasiakirjat (ei koske kuntia, kuntayhtymiä ja valtion organisaatioita)
- pöytäkirjanote siitä kokouksesta, jossa hankkeen hakemisesta on päätetty

Tarvittaessa kaikkiin hakemuksiin

- kustannusarvioon liittyvät hintatason selvitys-asiakirjat ja tarjoukset sekä tarjouspyynnöt
- selvitys kustannusten kohtuullisuudesta, 3306G
- selvitys alv – velvollisuudesta (esim. tuloste ytj-palvelusta. Mikäli hakija on osasta toiminnastaan alv-velvollinen, tulee olla verohallinnon selvitys asiasta)
- sopimukset (esim. tuensiiro tai yhteistyösopimus)
- ohjausryhmän jäsenten suostumukset
- tarvittavat luvat ja ilmoitukset
- arvio vastikkeettomasta työstä 3306F
- lainalupaus/päätös tai vastaava selvitys väliaikaisrahoituksesta
- osallistujien sitoumukset hankkeen omarahoitussuudesta
- hankesuunnitelma, mikäli sellainen on pdf-muodossa

Allekirjoittaja

ELINKEINOT & KEHITYS NORDICA

Samuli Mikkola
elinkeinojohtaja